

w środę 8 sierpnia odprowadziliśmy na miejsce wiecznego spoczynku

JANUSZA GROSZKOWSKIEGO

radiotelektronika, profesora Politechniki Warszawskiej.

Tyle najkrótsze słowa wyrwane z nekrologów o 86 latach życia niezwykłego Człowieka i Uczzonego. Odszedł od nas tak jak sobie tego życzył: nagle, czynny do ostatnich chwil, nie pozostawiając żadnej nieukończonej pracy.

Janusz Groszkowski urodził się 21 marca 1893 roku w Warszawie. Po otrzymaniu matury zostaje przyjęty /1915/ na pierwszy rok Politechniki Warszawskiej, jako jeden z jej pierwszych studentów. Od tej pory Jego życie i praca wiążą się z naszą Uczelnią najsilniej: jeszcze jako student rozpoczyna pracę dydaktyczną na stanowisku młodszego asystenta /1917/, kończy też konspiracyjną polską szkołę, a w roku 1919 zostaje wysłany do Oficerskiej Szkoły Łączności we Francji, gdzie łączy się z najnowszymi osiągnięciami ówczesnej radiotechniki /oficerem służby czynnej pozostaje do roku 1928/. Po ukończeniu Politechniki Warszawskiej /1922/ prowadzi pierwsze wykłady z dziedziny lamp elektrycznych i radiotechniki, zostaje też kierownikiem laboratorium radiotechnicznego /1927/. Broni rozprawę doktorską /1928/ i przeprowadza przesąd habilitacyjny /otrzymuje veniam legendi/.

W wieku 31 lat zostaje profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Katedry Radiotechniki, a w 6 lat później profesorem zwyczajnym i dziekanem Wydziału Elektrycznego P.W. /1935/.

We wrześniu 1939 roku Profesor Groszkowski wyjeżdża do Lwowa, gdzie w październiku wznawia działalność Politechniki Lwowska jako Lwowski Instytut Politechniczny. Tam, będąc uczynnym o światowej już sławie, organizuje Katedrę Radiotechniki skupiając wokół siebie wielu pracowników, którym potrafił zapewnić możliwość pracy naukowej w tej uczelni w tym trudnym, wojennym okresie. Po powrocie do Warszawy kieruje Zakładem Radiotechniki działającym pod osłoną dozwolonej Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej. Tu, na terenie Politechniki, montowane są radiostacje i najnowocześniejszy sprzęt łączności dla AK, tu wreszcie wykonuje powierzoną Mu przez Państwo misję rozszyfrowania systemu sterowania niemieckiej rakiety V2.

Po roku 1945 Katedra Radiotechniki P.W. wznawia pod Jego kierunkiem swą oficjalną działalność. W latach powojennych

odnawia też Profesor pomocy innym uczelniom: prowadzi wykłady w Politechnice Łódzkiej i Wojskowej Akademii Technicznej. Oddając Katedrę Radiotechniki P.W. w ręce swego ucznia tworzy Katedrę Wysokiej Próżni /1962/, którą kieruje do roku 1968. Równoległe z pracą na Uczelni zakłada, już w 1928r., Instytut Radiotechniki przekształcony w 1934r. w Państwowy Instytut Telekomunikacji. Instytutem tym kieruje Profesor do 1939r., a także w pierwszych latach powojennych. Był także dyrektorem Instytutu Podstawowych Problemów Techniki /1961-1963/.

W kierowanych przez siebie zespołach inicjował nowe kierunki badań w szczególności w zakresie: lamp elektronowych /od 1925/, teorii generacji i stabilizacji częstotliwości /od 1928/, wysokiej próżni /od 1946/ wnosząc do nich ogromny osobisty wkład, który przyniósł Mu sławę światową. Inicjował też prace w dziedzinach elektroniki półprzewodnikowej /1952/ i elektronicznych metod obliczeniowych /1949/ - dziedzin tak ważnych dla kraju. Był autorem ponad 300 publikacji naukowych i wielu książek wydanych w kraju i zagranicą.

Profesor Janusz Groszkowski poświęcił wiele swojej energii organizacji życia naukowego i technicznego. Był członkiem założycielem Stowarzyszenia Elektryków Polskich /1919/ i jego prezesem /1936-37/, a także wielu krajowych i zagranicznych stowarzyszeń inżynierskich. Był członkiem Akademii Nauk Technicznych /od 1935/ i Polskiej Akademii Nauk. Był wiceprezesem /1956-62/ i prezesem /1963-72/ PAN.

Jego praca naukowa uhonorowana została przyznaniem Profesorowi członkostwa 6 zagranicznych Akademii, doktoratami honoris causa Politechniki Warszawskiej /1962/ Łódzkiej /1964/ i Gdańskiej /1975/. Był laureatem wielu Nagród Państwowych i przyznawane Mu były wysokie odznaczenia państwowe w kraju i za granicą.

W tym krótkim opisie sylwetki Profesora nie sposób wszechstronnie opisać wszystkich obszarów Jego działań: udziału w licznych radach naukowych i redakcjach. Pominięta jest też kilkuletnia Jego działalność związana z pełnieniem funkcji państwowych, która przyniosła Mu tak wiele zawodów i rozgoryczenia i z której wycofał się w połowie lat 70-tych, by wrócić w pełni do grona swych przyjaciół i współpracowników.

Był wreszcie Profesor wybitnym nauczycielem i wychowawcą - był nim zawsze, niezależnie od innych czasochłonnych obowiązków. Z Jego wykładów skorzystało, w ciągu 60 lat, tysiące słuchaczy - dziś inżynierów i profesorów, wybitnych często specjalistów w dziedzinach uprawianych niegdyś przez Profesora. Uczył nie tylko w sali wykładowej, ale także w swym gabinecie i w laboratorium, uczył wszystkich tych, którzy chcieli tam wejść. Dla nich Profesor odkładał najważniejszą nawet pracę własną, czyniąc to z ogromną życzliwością i dobrocią. Uczył stawiać pytania i odróżniać prawdę od fałszu. W trosce o kulturę języka, uczył przywiązywać wagę do używanych słów, by nigdy żargon nie przesłonił jasności myśli, a w końcu jej nie zastąpił. Uczył wszechstronnie rozumieć świat, nie pozwalając oderwać się od rzeczywistości, ani zafascynować samym formalizmem. Wpajał cierpliwie przekonanie, że nauka i technika mają służyć wszystkim. Posiadał niezwyklej dar miłości do człowieka.

Choć od kilkunastu lat był na emeryturze, nie ustał Jego kontakt ze współpracownikami, nie zmieniła się Jego praca i obecność w uczelni. W Jego gabinecie i laboratorium nadal paliło się światło do późnych godzin wieczornych. Był wśród nas autorytetem nie tylko naukowym ale i moralnym. Był naszym przywódcą duchowym i symbolem dążeń do przestrzegania wartości etycznych w stosunkach międzyludzkich.

Nie sposób pożegnać Profesora słowem Jego godnym. Darząc Profesora szacunkiem i miłością za życia, uczcimy Go trwałą pamięcią w naszych sercach. Uczcijmy Go pracą dla Polski, którą tak miłował.

Opracował: dr inż. Piotr Szewin

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 3 sierpnia 1984 r. zmarł w Warszawie
prof. dr inż.

JANUSZ GROSZKOWSKI

członek rzeczywisty PAN

prezes PAN w latach 1963—1971, wiceprezes PAN 1967—1962, członek Prezydium PAN 1955—1980, założyciel, organizator i wieloletni przewodniczący i przewodniczący honorowy Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN, emerytowany profesor zwyczajny Politechniki Warszawskiej, doktor honoris causa Politechniki Gdańskiej, Politechniki Łódzkiej i Politechniki Warszawskiej, członek zagraniczny Akademii Nauk Kuby, Rumuńskiej Akademii Nauk, Akademii Nauk ZSRR, Bułgarskiej Akademii Nauk, Czechosłowackiej Akademii Nauk, Węgierskiej Akademii Nauk, członek honorowy Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Instytutu Inżynierów, Elektryków i Elektroników (Nowy Jork), Towarzystwa Elektroników i Radioelektryków (Francja), wiceprezes Międzynarodowej Unii Nauk Radiowych (URSI) w latach 1966—1972, były zastępca przewodniczącego Rady Państwa, były przewodniczący Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu, były poseł na Sejm, wybitny członek antyhitlerowskiego ruchu oporu. 3-krotny laureat Nagrody Państwowej I stopnia, Budowniczy Polski Ludowej, odznaczony Orderem Sztandaru Pracy I klasy, Krzyżem Komandorskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Virtuti Militari.

Nauka polska straciła jednego z najwybitniejszych uczonych, twórcę polskiej szkoły radiotechniki i elektroniki o ogromnym autorytecie w kraju i za granicą, autora cennych i oryginalnych prac z zakresu radiotechniki, techniki i technologii próżniowej, które na trwałe weszły do literatury światowej, znakomitego pedagoga, wychowawcę kilku pokoleń polskich elektroników, organizatora nauki w Polsce w okresie powojennym, Człowieka niezwykle prawego, wiernego swoim ideałom

Sekretariat i Członkowie Wydziału IV Nauk Technicznych
Polskiej Akademii Nauk

N-1147

Dnia 3 lipca 1984 r. zmarł nagle poza granicami kraju

dr med.

ZBIGNIEW WYSOCKI

otolaryngolog

Człowiek wielkiego serca, ceniony lekarz i dobry kolega.

Cześć Jego pamięci!

koledzy

W-86911-1

W dniu 3 sierpnia 1984 r. zmarł
prof. dr hab. inż.

JANUSZ GROSZKOWSKI

członek rzeczywisty PAN

W latach 1961—1963 dyrektor Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN, wcześniej w latach 1952—1963 kierownik Zakładu Elektroniki, a w latach 1953—1961 zastępca dyrektora ds. naukowych. Był członkiem Rady Naukowej IPPT szeregu kadencji. Odszedł od nas wybitny uczyony i wychowawca kadr naukowych, odznaczony: Orderem Budowniczych Polski Ludowej, Krzyżem Komandorskim i Oficerskim Polonia Restituta, Krzyżem Niepodległości, Złotym Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Komandorskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem X-lecia PRL i innymi.

Cześć Jego pamięci!

Rada Naukowa i dyrekcja Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN

N-1150

W dniu 3 sierpnia 1984 roku zmarł w wieku 86 lat

prof. dr hab.

JANUSZ GROSZKOWSKI

profesor zwyczajny i doktor honoris causa Politechniki Warszawskiej, pracownik Politechniki od roku 1917, dziekan Wydziału Elektrycznego w latach 1935—1937, kierownik Katedry Radiotechniki 1929—1962, a następnie Katedry Wysokiej Próżni 1962—1969. Nester elektroniki polskiej — ceniony i szanowany nauczyciel akademicki. Wychowawca wielu pokoleń elektryków i elektroników, autor licznych podręczników, książek i publikacji naukowych, odznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Oficerskim i dwukrotnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Virtuti Militari, Orderem Budowniczych Polski Ludowej oraz wieloma innymi tytułami i odznaczeniami krajowymi i zagranicznymi.

Politechnika Warszawska, społeczność akademicka i nauka polska straciły ze swego grona Człowieka niezwykłej prawości, wybitnego uczonego, nauczyciela i przyjaciela młodzieży

Dziekani i Rady Wydziałów Elektroniki i Elektrycznego Politechniki Warszawskiej